

مقاله پژوهشی

صفحات ۴۰-۶۱

الگوی ارزیابی اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی مالکیت صنعتی

 20.1001.1.24767220.1402.13.1.3.5

مسعود قلابچی^۱

فرج اله رهنورد^۲

مهدی مرتضوی^۳

چکیده

نظام مالکیت صنعتی جزء مهمی از زیرساخت‌های نوآوری است و اصلاح و بهبود این نظام گامی عملی در جهت ارتقای ظرفیت ملی نوآوری است. با نظام مالکیت صنعتی مؤثر زیرساختی فراهم می‌شود که انتقال فناوری و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را تسهیل می‌کند. با این حال، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، با راه‌اندازی نظام مالکیت صنعتی نیازهای توسعه برآورده نمی‌شود. در ایران نیز این نظام قدمتی طولانی دارد، اما تأثیر آن در توسعه مشخص نیست. هدف از این پژوهش تدوین الگوی ارزیابی اجرای خط‌مشی مالکیت صنعتی است. این پژوهش از نوع آمیخته و روش آن نظریه داده‌بنیاد است و داده‌های لازم از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته نتیجه شده است. بدین منظور، با سیزده تن از خبرگان و استادان و صاحب‌نظران دارای دانش کافی و تجربه عملی مصاحبه شد و برای گردآوری داده‌ها از روش نیمه‌ساخت یافته مبتنی بر نرم‌افزار Atlas.ti استفاده شده است. برای صحت‌گذاری بر نتایج حاصل از مصاحبه‌ها، از ۹۰ مجری خط‌مشی مالکیت صنعتی نظرسنجی شد و، از طریق تجزیه و تحلیل داده‌ها، واقعیات و نتایج شناسایی و طبقه‌بندی شد. در این پژوهش، داده‌های به دست آمده از پرسش‌نامه را، پس از استخراج و طبقه‌بندی، از طریق نرم‌افزارهای SmartPLS^۲ و SPSS^{۲۶} تجزیه و تحلیل کردیم. نتیجه ابزاری روا برای ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی در کشور است.

واژگان کلیدی: مالکیت صنعتی، اجرای خط‌مشی، اجرای موفق، ارزیابی خط‌مشی

تاریخ پذیرش: ۸ مرداد ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: ۲۸ تیر ۱۴۰۱

تاریخ دریافت: ۲۶ فروردین ۱۴۰۱

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

۲. دانشیار گروه مدیریت دولتی، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، تهران، ایران (نویسنده مسئول): frahnavard@imps.ac.ir

۳. دانشیار مرکز مطالعات مدیریت و توسعه فناوری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

مقدمه

خط‌مشی‌های اجراشده حاکی از آن است که الگوهای پیشنهادی نتایج چندان مطلوبی نداشته است (Gholipour et al., 2011). خط‌مشی‌ها به علل مختلفی شکست می‌خورند. حتی هدفی نسبتاً ساده مانند پویش واکسیناسیون به اطلاعات فراوان و تخصص‌های گوناگون نیاز دارد و مستلزم بسیج و همکاری و هماهنگی افراد و سازمان‌هایی است که باید با روش‌های خاصی در زمان‌های دقیق عمل کنند (Mueller, 2020). مدیریت درست شرایط و متغیرهای خط‌مشی عامل اصلی موفقیت در اجرای آن است (Khoobroo et al., 2019).

همچنین، در طول قرن بیستم، مشکلات پیش روی سیاست‌گذاران مسلماً بسیار پیچیده‌تر و درک ساختارشان سخت‌تر شده است. حل این مشکلات مستلزم استفاده از ابزارها و فرایندهای قدرتمند برای دستیابی به قوی‌ترین شواهد ممکن از رابطه علی بین خط‌مشی‌ها است. یکی از فرایندهای مهم برای دستیابی به این هدف ارزیابی خط‌مشی است (Ghazinoory et al., 2021). در مطالعات ارزیابی خط‌مشی، با شناسایی پیوندهای علی، اثربخشی مداخلات خط‌مشی ارزیابی می‌شود. این فرایند تأثیری اساسی در ارتقای سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد دارد (Ballestar et al., 2019). ارزیابی از جمله الزامات مهم کمال‌بخش خط‌مشی‌های عمومی است که ضامن درک و اجرای دقیق و بهبود مستمر آن‌ها است. اما در عرصه اجرایی و دانشگاهی خط‌مشی‌گذاری ایران کمتر به این مهم توجه شده است (Vaezi and Mohammadi, 2017). البته اگر ارزیابی بازخورد مقبولی نداشته باشد، تصویر مبهمی از شرایط جدید و تغییرات ایجادشده (در نتیجه اجرا) پیش روی خط‌مشی‌گذاران قرار خواهد گرفت (De La Cruz et al., 2020).

از طرفی، طی چند دهه گذشته، نوآوری یکی از عوامل تعیین‌کننده رشد بوده که به خوبی شناخته شده است (Lelen et al., 2019) و کارکرد اصلی آن در نهایت خلق ثروت از طریق افزایش بهره‌وری است (Souzanchi Kashani, 2018) و نظام مالکیت صنعتی جزء مهمی از زیرساخت‌های نوآوری است. بنابراین اصلاح و بهبود این نظام گامی عملی در جهت ارتقای ظرفیت ملی نوآوری است. نظام مالکیت صنعتی مؤثر زیرساختی را فراهم می‌کند که با آن انتقال فناوری و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تسهیل می‌شود. به عبارت دیگر، نظام مالکیت صنعتی^۱ مؤثر یکی از سنگ بناهای سیاست‌های اقتصادی مدرن و تسهیلگر توسعه است. با این حال، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، راه‌اندازی نظام مالکیت صنعتی نیازهای توسعه را برآورده نمی‌کند. در ایران قوانین و مقررات مالکیت صنعتی قدمتی طولانی دارد، اما تأثیر آن‌ها در توسعه مشخص نیست

در دنیای مدیریت دولتی، چیزی به نام نبود خط‌مشی وجود ندارد. اگر دولت کاری انجام نمی‌دهد براساس یک خط‌مشی است و اگر دولت‌ها تصمیم به انجام کاری می‌گیرند نیز براساس یک خط‌مشی است و همیشه اراده ملی در پرتو خط‌مشی‌های عمومی پیاده می‌شود. دولت‌ها درصدد شناسایی و حل مسائل عمومی جامعه‌اند. اما اگر این خط‌مشی‌ها بر سیاق ملاحظات نظری و عملی دوراندیشانه تدوین نشده باشد، نه فقط دردهای ملی دوا نخواهد شد، بلکه دردی به دردهای کشور اضافه می‌شود (Khoobroo et al., 2019)؛ مسائلی چون آلودگی محیط‌زیست و کمبود بهداشت عمومی، آموزش، امنیت، خدمات عمومی از این دست است. خط‌مشی عمومی الگوهایی از اقدامات انجام‌شده در طول زمان و محصول تقاضا است، روند منظم دولت در پاسخ به فشارهای گوناگون است، و این خط‌مشی‌ها اصولی است که مراجع ذیصلاح در کشور وضع کرده‌اند و الگو و راهنمایی است برای رهبری اقدامات و فعالیت‌های لازم در جامعه (Alvani, 1990). توسعه کشورهای براساس خط‌مشی‌گذاری برای کسب فرصت یا حل مسئله است که با تکیه بر امکانات و توانایی‌ها و شرایط حاکم بر کشور صورت می‌گیرد (Matoufi et al., 2017).

مراحل خط‌مشی‌گذاری شامل تنظیم دستور کار، تدوین سیاست، تصمیم‌گیری، اجرای خط‌مشی، سپس ارزیابی خط‌مشی است (Lane et al., 2020). اجرای خط‌مشی عبارت است از پیاده‌سازی تصمیمات سیاسی عمده که معمولاً در راستای قانون است و ممکن است شکلی از دستورهای مهم اجرایی یا تصمیمات قضایی را نیز در بر گیرد (Alvani and Shalviri, 2016).

به‌رغم اهمیت روزافزون قوانین عمومی در حکمرانی مؤثر و کارآمد دولت‌ها، آنچه در عمل با آن روبه‌رو هستیم این است که دولت‌ها معمولاً موفق به اجرای خط‌مشی‌های عمومی نمی‌شوند و یکی از مشکلات مهمی که امروزه در بسیاری از کشورها، مخصوصاً کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه، با آن روبه‌رو هستند اجرای ناموفق سیاست‌های کلی است (Hajipur, 2016) و بازنگری در اجرای خط‌مشی‌ها نیز مستلزم تدوین سازوکاری جامع و دقیق و قابل اتکا برای رصد وضعیت اجرای آن‌ها است (Hosainpoor et al., 2019).

تا همین اواخر، تحلیلگران خط‌مشی نیز تمایل به نادیده گرفتن عملکرد داشتند. زیرا آن‌ها معتقد بودند که هرآنچه قانون می‌شود، اجرا هم می‌شود. آنان، با روش سنتی، به نهادهای خط‌مشی‌گذاری، مانند ریاست جمهوری و مجلس و شاید دادگاه‌ها، توجه داشته‌اند و هر خط‌مشی را از لحظه شکل‌گیری در نظام سیاسی تا لحظه پذیرش بررسی کرده‌اند (Truman, 1971). نظریه‌پردازان نیز تلاش‌های بسیاری کرده‌اند تا الگویی برای اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی‌ها بدهند. اما نتایج حاصل از

1. Industrial Property System (IPS)

(Samandar Ali Eshtehardi and Goodarzi, 2020).

مالکیت فکری به ابداعات و دستاوردهای ذهنی اشاره دارد. اختراعات، آثار ادبی و هنری، نمادها، نام‌ها و تصاویر تجاری و در کل تمامی دارایی‌های نامشهودی را که با استفاده از قدرت فکر و ذهن انسان پدید آمده است می‌توان در قالب دارایی‌های فکری تعریف کرد. مالکیت فکری، بنابه تقسیم‌بندی سازمان جهانی مالکیت فکری، به دو دسته اصلی تقسیم می‌شود:

- مالکیت صنعتی: شامل گواهی‌های ثبت اختراع، نشان‌ها و علائم تجاری، طراحی‌های صنعتی، نشانه‌های جغرافیایی؛

- حق نشر (کپی‌رایت): شامل آثار ادبی (مانند رمان و شعر و نمایشنامه)، فیلم، موسیقی، دیگر آثار هنری (مانند نقشه، نقاشی، عکس، مجسمه) و همچنین طراحی‌های معماری (World Intellectual Property Organization [WIPO], 2004).

پژوهش حاضر با هدف دستیابی به الگویی برای ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی شکل گرفت، که شامل عموم فعالیت‌های حوزه مالکیت صنعتی با محوریت سیاست‌های اجرایی اقدامات ملی این حوزه در «نقشه جامع علمی کشور» است. این سیاست‌ها برای اجرایی‌سازی اقدامات ملی ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ از راهبرد کلان ۱ در این نقشه، مورخ ۱۳۹۲ در جلسه ۳۷ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسید. امید داریم الگوی پیشنهادی و ارزیابی وضع موجود به سیاست‌گذاران و خط‌مشی‌گذاران در اتخاذ سیاست‌های آتی کمک کند.

۱. پیشینه نظری پژوهش

۱-۱. مفهوم ارزیابی خط‌مشی

خط‌مشی‌های عمومی در اجرا دستخوش تغییر و تحولاتی می‌شود که گاه‌گاهی آن‌ها را از اهداف اولیه دور می‌کند. به بیان دیگر، مجریان به گونه‌ای تصمیمات را به اجرا درمی‌آورند که شکل تازه‌ای به خود می‌گیرد. علل این تغییرات ممکن است مواردی باشد از جمله مشخص نبودن خط‌مشی، معیارهای متعارض اجرا، نداشتن انگیزه اجرایی، دستورهای متناقض، نداشتن صلاحیت و توانمندی مجریان و کافی نبودن منابع و امکانات اجرا (Alvani and Sharifzadeh, 2017). بنابراین، آگاهی از سهم و تأثیر عوامل بازدارنده در اجرای خط‌مشی مستلزم ارزیابی ادواری است تا بتوان بر مبنای یافته‌های آن اقدام اصلاحی مناسبی را در پیش گرفت.

ارزیابی محل تلاقی تجزیه و تحلیل خط‌مشی و تجزیه و تحلیل برای خط‌مشی است (Hill, 2005) و عبارت است از بررسی نظام‌مند هر دو. ارزیابی فعالیتی است که انتظار می‌رود در هر یک از بخش‌های اداری، در حوزه تحت اختیار آن بخش، در بازه‌های زمانی تأثیرات خط‌مشی مطالعه شود و درباره آن اطلاعات

جمع‌آوری شود و آن خط‌مشی را از نظر ضرورت و کارایی و اثربخشی یا هر زاویه دیگری و براساس ویژگی‌های خاص آن بررسی کنند (Tabatabayan et al., 2012).

۱-۲. معیارهای ارزیابی اجرای خط‌مشی

ارزیابی مرحله‌ای ضروری در مراحل خط‌مشی‌گذاری است. منطق ارزیابی نظارت بر چگونگی تعیین فرایندها و آثار هر خط‌مشی و توصیه برای اقدامات آتی است. ارزیابی اجرای خط‌مشی در افزایش دانش خط‌مشی‌گذاران و انتخاب ابزارهای مناسب تعیین‌کننده است.

تأثیر ابزارهای خط‌مشی به استفاده از آن‌ها در عمل وابسته است. عواملی در کار است که استفاده از این ابزار (احتمال اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی) را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این عوامل شامل امکان‌پذیری، تنظیمات نهادی، مشروعیت سیاسی، پذیرش اجتماعی و انعطاف‌پذیری در مواجهه با تردید است که به اختصار چنین تشریح می‌شود:

- امکان‌پذیری اجرایی^۱: برای اطمینان از اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی، ابزارهای آن باید از نظر مالی و فنی و فناوریانه کاربردی باشد؛
- تنظیمات نهادی^۲: در تنظیمات نهادی است که مسائل خط‌مشی تعریف، ابزارها انتخاب و برنامه‌ها اجرایی می‌شود. به علاوه، تنظیمات نهادی خط‌مشی‌گذاران را وادار می‌کند تا در چهارچوب هنجارهای موجود حرکت کنند؛
- مشروعیت سیاسی^۳: اشتمت^۴ بین مشروعیت برون‌داد و مشروعیت درون‌داد و مشروعیت فرایند فرق می‌گذارد و معتقد است که مشروعیت برون‌داد اشاره دارد به اثربخشی ابزارهای خط‌مشی از نظر مردم؛

- پذیرش اجتماعی^۵: قابلیت پذیرش نشانگر قضاوت فردی مبتنی بر باورها و گرایش‌ها در مورد بسته‌ای سیاسی است؛
- انعطاف‌پذیری و بازتاب‌پذیری^۶: ارزیابی خط‌مشی در محیط‌هایی پیچیده و نامطمئن صورت می‌گیرد. بنابراین، باید میزان انعطاف‌پذیری ابزارهای خط‌مشی در تبیین شرایط پویا و منافع متضاد بازیگران سیاسی لحاظ شود (Rahnavard et al., 2019).

۱-۳. ملاک‌های اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی

عملی کردن برنامه‌های خط‌مشی آن‌طور که ابتدا به نظر می‌رسد ساده نیست. علت آن مجموعه عواملی است چون طبیعت مسائل عمومی و شرایط محیطی و سازوکار اداری سازمان‌های مجری.

1. Implementation feasibility

2. Institutional settings

3. Political legitimacy

4. Schmit

5. Social acceptability

6. Flexibility and Reflexivity

۱-۴. خط‌مشی و سیاست‌های مالکیت فکری

ارتباط سیاست‌های مالکیت فکری و سیاست‌های نوآوری یکی از مسائل اساسی در هر کشور است. مباحث عمده در این خصوص عبارت است از چگونگی حاکمیت نظام مالکیت فکری، مشخصه‌های سیاست‌های مالکیت فکری در قیاس با سایر سیاست‌ها، طراحی سیاست‌ها (اولویت‌گذاری، سازگاری، مصالحه). با توجه به برهم‌کنش و تأثیرات متقابل سیاست‌های گوناگون در چهارچوب نظام ملی نوآوری، هم‌راستایی و هم‌افزایی سیاست‌های مالکیت فکری و سیاست‌های نوآوری اهمیت بسیاری دارد (Mashayekh, 2019).

۲. چهارچوب مفهومی پژوهش

چهارچوب مفهومی بنیانی است که تمام پژوهش بر آن استوار است. این چهارچوب شبکه‌ای منطقی و توصیفی و مشتعل بر روابط موجود میان متغیرهای مؤثر در مسئله پژوهش است که با روش‌هایی چون مصاحبه و مشاهده و بررسی پیشینه‌شناسایی می‌شود. در آمیختن باورهای منطقی پژوهشگر با پژوهش‌های انتشار یافته به منظور ایجاد مبانی علمی برای بررسی مسئله مورد تحقیق بخش مهمی از پژوهش است (Sekaran, 2011). با توجه به پیشینه نظری و تجربی پژوهش، در نمودار ۱ چهارچوب مفهومی ملاک‌های اجرای کامل خط‌مشی آورده شده است. موفقیت اجرای خط‌مشی، علاوه بر کامل بودن، بر مبنای پیامدهای آن نیز ارزیابی می‌شود که معیارهای مهم ارزیابی پیامدها در نمودار ۲ منعکس شده است.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های ترکیبی (آمیخته) و راهبرد آن اکتشافی است. این نوع طرح تحقیق شامل دو مرحله است. هدف مرحله اول استخراج ملاک‌های ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی است که این امر از طریق بررسی پیشینه و برچسب‌گذاری داده‌های حاصل از مصاحبه صورت می‌گیرد و در مرحله دوم اعتبار ملاک‌ها آزموده می‌شود.

۳-۱. مرحله اول پژوهش: پژوهش کیفی

نظریه داده‌بنیاد^۱، نوعی راهبرد پژوهشی برای علوم اجتماعی است که دو جامعه‌شناس آمریکایی، بارنی گلیزر^۲ و انسلم استراوس^۳، تدوین کرده‌اند و نوعی روش‌شناسی استقرایی صورت‌بخشی به فرضیه است که این امکان را برای پژوهشگر فراهم می‌آورد تا گزارشی نظری از ویژگی‌های عمومی موضوع بپرورد؛ در حالی که هم‌زمان پایه این گزارش را در داده‌های مشاهدات تجربی محکم می‌سازد.

به عبارت دیگر، واقعیت‌های اجرا انجام خط‌مشی‌ها را سخت می‌کند، واقعیت‌هایی که با اهداف و مقررات تعیین شده برای دستیابی به آن‌ها کاملاً متفاوت است (Gholipour et al., 2011). فرایند اجرای خط‌مشی در محیطی صورت می‌گیرد که بازیگران مختلفی در آن نقش دارند. در عین حال، این بازیگران با یکدیگر نیز تعامل دارند و این تعاملات، به علت اختلافات سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و غیره، در روند اجرای خط‌مشی تأثیر می‌گذارد. با چنین اختلافاتی، استفاده از الگوهای نظریه پردازان مختلف در هر شرایطی چندان مناسب نیست. بنابراین، برای اجرای موفقیت‌آمیز سیاست‌های تدوین شده، لازم است عوامل گوناگون متناسب با شرایط خاص خط‌مشی و زمینه عملیاتی آن شناسایی و در نظر گرفته شود (Niknamian, 2019).

تعیین ابزار اجرای مناسب تابع بسیاری از عوامل است و با توجه به آن‌ها است که می‌توان خط‌مشی عمومی موفق را برای اجرا برگزید. موقعیت محیطی خط‌مشی، مخاطبان آن، شرایط جامعه از جهات مختلف، نوع و ماهیت خط‌مشی، امکانات و منابع اجرایی در سازمان‌های مجری باید در تصمیم‌گیری درباره انتخاب ابزار لحاظ شود و هیچ خط‌مشی و سیاستی مصوب نگردد مگر آنکه امکان اجرای آن از این جهات بررسی و تأیید شده باشد (Alvani and Sharifzadeh, 2017).

ممیوند و همکارانش سیاست‌های نمادین، هماهنگی و هم‌راستایی نهادی، تدوین فکورانه، اولویت مسائل زیست‌محیطی، حمایت عمومی و مشارکت همگانی، راهبردهای سبز، الزامات قانونی، شناخت پیشینه فرهنگی، اعتلای فرهنگ زیست‌محیطی و ارزش‌مداری محیط را عوامل مؤثر در اجرای خط‌مشی می‌دانند (Mamivand et al., 2019).

از طرفی، فیتزجرالد مخالفت‌های بسیار و حمایت نکردن و تعصب تصمیم‌گیرندگان را از عوامل شکست اجرای خط‌مشی می‌داند (FitzGerald et al., 2019). هالند نیز کمبود مهارت‌های فنی را در شکست اجرای خط‌مشی مؤثر می‌شمارد (Holland et al., 2016).

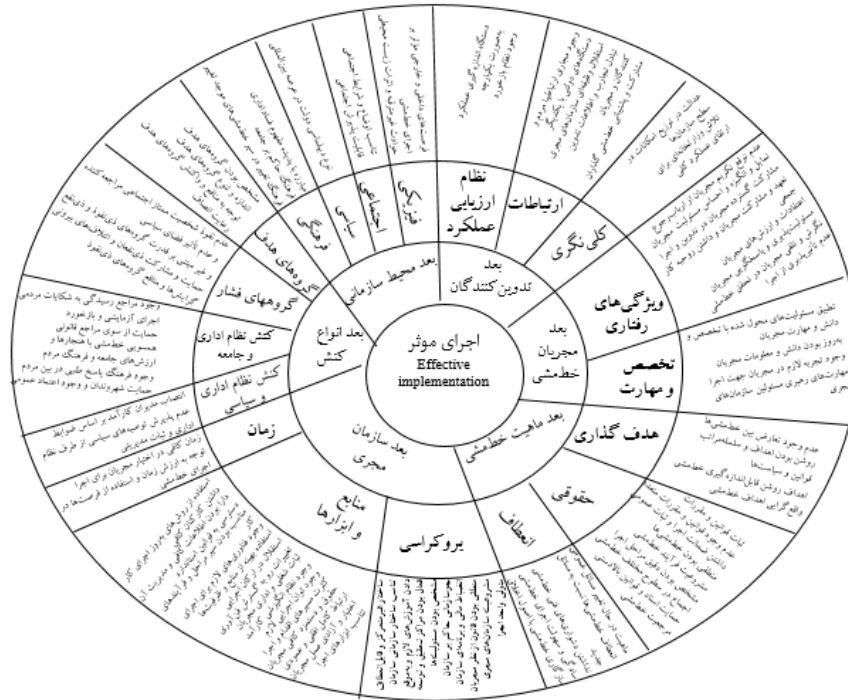
مولر شکست خط‌مشی‌های عمومی را فراگیر و یکی از علل آن را ماهیت پیچیده خط‌مشی‌ها می‌داند. به اعتقاد او، ویژگی اصلی نظام‌های پیچیده این است که نمی‌توان آن‌ها را به دقت نظارت یا پیش‌بینی کرد (Mueller, 2020).

اجرای موفق خط‌مشی به متغیرهای تعهد و استمرار دولت، ظرفیت اجرایی سازمان‌ها، اهداف و معیارهای خط‌مشی‌گذاری، پشتیبانی سیاسی، برنامه‌ریزی و نظارت شفاف، پاداش‌ها و مجازات‌ها، حمایت مستقیم و غیرمستقیم سازمان‌های دولتی، پشتیبانی اجتماعی بستگی دارد (Rajapakshe, 2013).

1. Grounded theory

2. Barney Glaser

3. Anselm Strauss

نمودار ۱: ملاک‌های ارزیابی اجرای کامل خطمشی

نمودار ۲: ملاک‌های ارزیابی پیامدهای اجرای کامل خطمشی

کرسول^۱ سه رهیافت غالب را، در نظریه‌سازی داده‌بنیاد، تمیز می‌دهد: رهیافت نظام‌مند که به نام استراوس و کوربین شناخته می‌شود، رهیافت ظاهرشونده که برآمده از اثر گلایزر است، رهیافت ساخت‌گرایانه که چارمز^۲ از آن حمایت می‌کند (Danaeifard et al., 2019). در بخش پژوهش کیفی از رهیافت گلایزر استفاده می‌شود که عقیده دارد باید اجازه داده شود تا نظریه از داده‌ها ظاهر شود.

۳-۱-۱. نمونه‌گیری نظری

جامعه آماری تحقیق حاضر در بخش کیفی، برای دستیابی به عوامل مؤثر در اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، شامل اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مدیران و کارشناسان خبره است که سابقه اجرایی دارند و در زمینه مالکیت صنعتی صاحب نظرند.

جدول ۱: آمارهای جمعیت‌شناختی خبرگان

شماره خبره	جنسیت	سن	تخصص	مستولیت	تجربه (سال)
۱	مرد	۴۲	مالکیت صنعتی	مدیر، عضو هیئت علمی	۱۶
۲	مرد	۴۷	حقوق مالکیت فکری	عضو هیئت علمی	۱۳
۳	زن	۴۷	حقوق مالکیت فکری	مدیر اجرایی	۱۷
۴	زن	۴۰	مدیریت دولتی، خط‌مشی‌گذاری	مدیر، عضو هیئت پژوهشی	۱۲
۵	مرد	۴۸	مدیریت فناوری	مدیر اجرایی	۲۱
۶	مرد	۴۲	حقوق مالکیت فکری	مدیر اجرایی، عضو شورای سیاست‌گذاری مالکیت فکری	۱۶
۷	مرد	۳۶	مدیریت دولتی، خط‌مشی‌گذاری	مدیر اجرایی	۹
۸	مرد	۶۰	حقوق مالکیت فکری	عضو هیئت علمی	۳۲
۹	مرد	۳۹	مدیریت دولتی، خط‌مشی‌گذاری	مدیر اجرایی	۱۳
۱۰	مرد	۴۱	اقتصاد	مدیر اجرایی	۲۰
۱۱	مرد	۵۸	فقه و اصول مالکیت فکری	عضو هیئت علمی، دبیر شورای سیاست‌گذاری مالکیت فکری	۲۶
۱۲	مرد	۳۸	مدیریت دولتی، خط‌مشی‌گذاری	عضو هیئت علمی، مدیر اجرایی	۱۱
۱۳	مرد	۴۶	مدیریت دولتی، خط‌مشی‌گذاری	عضو هیئت علمی	۱۸

۳-۱-۲. جمع‌آوری داده

آن‌ها ترتیب داده می‌شد. در این تحقیق با سیزده خبره مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شد (جدول ۲). از مصاحبه یازدهم به بعد تکرار در اطلاعات مشاهده شد (اشباع نظری)، اما برای اطمینان، مصاحبه تا سیزدهمین خبره ادامه یافت. مدت‌زمان هر مصاحبه متوسط یک ساعت بود. تمام مصاحبه‌ها برای استخراج برچسب‌های اولیه بر روی کاغذ پیاده شد.

از آنجایی‌که در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه از روش نظریه داده‌بنیاد استفاده شده است، ابتدا متن هر مصاحبه بررسی شد، و با توجه به جمله‌های اساسی درون متن، نکات مهم در مصاحبه برای برچسب‌گذاری باز و مفهوم‌سازی و همچنین مقوله‌بندی استخراج شد. به منظور سازمان‌دهی بهتر فرایند تحلیل برای تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها از نرم‌افزار Atlas.ti استفاده شده است.

ابزار اصلی برای شناسایی عوامل مؤثر در اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی در این پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته است. جامعه آماری این پژوهش شامل خبرگانی است که از سویی دانش کافی در خصوص مباحث مدیریت دولتی، به خصوص مالکیت صنعتی، و از سوی دیگر تجربه عملی و آشنایی لازم را با فضای ارزیابی خط‌مشی داشته باشند. در ابتدای هر مصاحبه، توضیحاتی در خصوص موضوع مورد نظر داده می‌شد و پس از اطمینان از روشن بودن موضوع سؤال‌ها پرسیده شده است. پس از هر مصاحبه، براساس روش نمونه‌گیری نظری گلوله برفی، از مصاحبه‌شونده خواسته می‌شد تا افرادی را که از نظر آن‌ها اشراف کامل به موضوع دارند معرفی کنند و سپس سابقه علمی و تجربی آن‌ها بررسی و مصاحبه با

جدول ۲: راهنمای مصاحبه نیمه‌ساختاریافته

سؤالات اصلی	سؤالات فرعی
چه معیارهایی را برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی مؤثر می‌دانید؟	<p>۱. آیا اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی دوره‌ای یا مقطعی ارزیابی می‌شود؟</p> <p>۲. آیا اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی را در کشور موفق می‌دانید؟</p> <p>۳. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، تدوین‌کنندگان خط‌مشی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشند؟</p> <p>۴. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، مجریان خط‌مشی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشند؟</p> <p>۵. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، ماهیت خط‌مشی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۶. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، سازمان‌های مجری باید چه ویژگی‌هایی داشته باشند؟</p> <p>۷. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، کنش‌های خط‌مشی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۸. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، محیط سازمان‌های مجری خط‌مشی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۹. برای اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، به نظر شما وجود چه بعد دیگری لازم است؟ باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p>
آیا نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی را به‌اندازه کافی مؤثر و مقبول می‌دانید؟	<p>۱. آیا به نظر شما اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، نتیجه مقبولی داشته است؟</p> <p>۲. آیا به نظر شما اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی پیامدهای مؤثر و مقبولی داشته است؟</p> <p>۳. برای دستیابی به پیامدهای مؤثر و مقبول، اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، از نظر مؤلفه کارایی، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۴. برای دستیابی به پیامدهای مؤثر و مقبول، اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، از نظر مؤلفه بهبود و ارتقا، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۵. برای دستیابی به پیامدهای مؤثر و مقبول، اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، از نظر مؤلفه اثربخشی، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۶. برای دستیابی به پیامدهای مؤثر و مقبول، اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، از نظر مؤلفه شاخص‌مداری، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p> <p>۷. برای دستیابی به پیامدهای مؤثر و مقبول، اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی، از نظر مؤلفه تداوم و استمرار، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟</p>

در کل، دو فرایند اصلی برچسب‌گذاری در رویکرد ظاهرشونده مشتمل بر برچسب‌گذاری واقعی (باز و انتخابی) و برچسب‌گذاری نظری است.

۳-۱-۳. فرایند برچسب‌گذاری باز

پس از اتمام مصاحبه، فرایند برچسب‌گذاری باز آغاز می‌شود که خروجی آن برچسب‌های بنیادی (مقوله‌ها و ویژگی‌های مقوله‌ها) است. در این مرحله، مطالب را خط‌به‌خط می‌خوانیم و به هر قسمت از داده‌ها - که ممکن است یک کلمه یا خط یا بند باشد - یک برچسب اختصاص می‌دهیم. هرکدام از این تکه‌های داده را می‌توان یک واقعه^۱ در نظر گرفت. چندین واقعه یک مفهوم را شکل می‌دهد. پس از تشکیل برچسب‌های بنیادی، به این واقعه‌ها نامگر^۲ گفته می‌شود. هنگام بررسی واقعه‌ها باید همواره این پرسش‌ها را مطرح کنیم: این واقعه چه

۳-۱-۳. فرایند برچسب‌گذاری در رویکرد ظاهرشونده (گلیزری)

رویکرد ظاهرشونده طی دو مرحله اصلی برچسب‌گذاری صورت می‌گیرد. از طریق برچسب‌گذاری، «برچسب‌های مفهومی» ایجاد می‌شود که پیوند میان داده‌ها و نظریه را روشن می‌کند. در این فرایند، از طریق شکستن داده‌ها، پژوهشگر از سطح تجربی می‌گذرد و با گروه‌بندی داده‌ها در برچسب‌هایی مشخص زمینه تبدیل آن‌ها به نظریه را فراهم می‌کند. به عبارت دیگر، برچسب‌گذاری برای ایده‌های مفهومی راهی مطمئن برای پژوهشگران است که آن‌ها را از بند تجربی داده‌ها آزاد می‌سازد و از سطح تجربی فراتر می‌برد (Glaser, 1978). شکستن داده‌ها به محققان کمک می‌کند تا به عقب برگردند و عناصر نامتراکم را بررسی کنند و این عناصر را به گونه‌ای مفهوم‌سازی کنند که از موقعیت یا مصاحبه خاصی که در آن قرار داشته‌اند فراتر رود (Locke, 2001).

1. Incident

2. Indicator

۳-۱-۴. اعتبارسنجی یافته‌های کیفی

روایی محتوا معیار قضاوت دربارهٔ مرتبط بودن مقوله‌ها با موضوع پژوهش است. برای تعیین روایی روش‌های متعددی وجود دارد، مانند روایی صوری، روایی محتوایی، روایی ملاکی، روایی سازه‌ای. در این پژوهش برای بررسی روایی محتوا از روش پیشنهادی لاوشه به شکل کمی از روایی محتوا (نسبت روایی محتوا) استفاده شد (Lawshe, 1975). برای تعیین نسبت روایی محتوا، ابتدا پرسش‌نامه‌ای با الگوی مشخص در اختیار گروه خبرگان قرار گرفت و از آن‌ها درخواست شد تا هر گویه را، از نظر معیار ضرورت، براساس طیف لیکرتی سه‌قسمتی («ضروری»، «مفید، ولی غیرضروری»، «غیرضروری») بررسی کنند. پس از دریافت پاس‌خ‌ها، داده‌های به‌دست‌آمده از هر عضو گروه در نرم‌افزار اکسل آ وارد شد و با استفاده از معادلهٔ نسبت روایی محتوا این نسبت محاسبه شد.

$$CVR = \frac{ne - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$$

در این معادله، N تعداد کل افراد خبره و ne تعداد افرادی است که گزینهٔ ضروری را انتخاب کرده‌اند. اگر مقدار محاسبه‌شده از حد معیار بزرگ‌تر باشد (مثلاً برای ۱۵ نفر ۰/۴۹) اعتبار آن شاخص پذیرفته می‌شود (Hajizadeh and Asghari, 2011). تعداد خبرگان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر ۱۳ نفر بود و نسبت روایی محتوایی کل ۰/۷۲ به دست آمد. با توجه به اینکه مقدار نسبت روایی محتوا بزرگ‌تر از مقدار روایی ذکرشده در جدول ۴ فوق است، روایی ابزار گردآوری مطالعات تأیید شد. در جدول ۵، ملاک‌های اجرای موفق خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی احصا شده است.

جمع‌بندی تصویری یافته‌های کیفی پژوهش در نمودار ۳ نشان داده شده است.

لازم به توضیح است که در نمودار ۳ روابط بین ابعاد مختلف اجرای موفقیت‌آمیز خط‌مشی بر مبنای نظر خبرگان و همچنین مبنای نظری ترسیم شده است. به سخن دیگر، خط‌مشی هنگامی موفق است که در دستیابی به پیامدهای مورد انتظار کمک‌کننده باشد و این حاصل نمی‌شود مگر آنکه خط‌مشی کیفیت و ویژگی‌های لازم را داشته باشد. در ضمن، کیفیت خط‌مشی و ماهیت خط‌مشی، علاوه بر تأثیر مستقیم در پیامدها، با تأثیر در قابلیت مجریان و قابلیت سازمان اجرایی نیز متغیر وابسته را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Goggin et al., 1990).

مقوله‌ای را نشان می‌دهد؟ یا این واقعه کدام ویژگی مقوله را نشان می‌دهد؟ و درنهایت، دل‌نگرانی و دغدغهٔ اصلی شرکت‌کنندگان چیست؟ (Glaser, 1998).

در این پژوهش ابتدا کلیهٔ مصاحبه‌ها، کامل و بدون انحراف، بر روی کاغذ پیاده شد. پس از آن، با برچسب‌گذاری همهٔ عبارات از مجموع ۱۳ مصاحبه، ۸۵۰ عبارت استخراج شد. با حذف تمامی عبارات نامربوط، ۳۱۷ برچسب اولیه به دست آمد. با توجه به اینکه مفاهیم متنوعی از داده‌ها استخراج شده بود و دسته‌بندی آن‌ها در تعدادی که به کار آید ممکن نبود، برچسب‌گذاری باز در سطح مفاهیم دو بار انجام شد. در این مرحله از ۳۱۷ برچسب اولیه ۱۸۸ مفهوم ثانویه به دست آمد و در مرحلهٔ آخر، از مجموع ۱۸۸ مفهوم ثانویه ۱۵ مقوله استخراج شد.

جدول ۳: تعداد کدهای اولیه، ثانویه، مفاهیم و مقولات

عبارت	برچسب اولیه	مفهوم اولیه	مفهوم ثانویه	مقوله
۸۵۰	۳۱۷	۲۶۶	۱۸۸	۱۵

۳-۱-۲. برچسب‌گذاری انتخابی

طی فرایند مقایسهٔ مستمر، مقولهٔ محوری شروع به ظاهر شدن می‌کند که اساس تمرکز مطالعه و انتخاب داده در مراحل بعدی است. مقولهٔ محوری توضیح می‌دهد که دغدغهٔ اصلی مصاحبه‌شوندگان در ارتباط با مسئلهٔ اصلی پژوهش چیست (Glaser et al., 2007). زمانی که مقولهٔ محوری پدیدار شد برچسب‌گذاری انتخابی آغاز می‌شود و مصاحبه‌های بعدی متناسب با مقولهٔ محوری کدگذاری می‌شود. مقولهٔ محوری عبارت است از یک مفهوم یا یک «فرایند اصلی اجتماعی» که با مفاهیم دیگر پیوند داده می‌شود (Glaser, 1978).

۳-۱-۳. برچسب‌گذاری نظری

در برچسب‌گذاری نظری، مقوله‌ها از طریق الگویی ارتباطی تلفیق می‌شود. درواقع، این مرحله به محقق اجازه می‌دهد تا به مقوله‌ها، که ممکن است به گسترهٔ وسیعی از احتمالات ذهنی بینجامد، نزدیک شود و با تحلیل به پیوندهای ممکن بین مقوله‌ها بیندیشد (Locke, 2001). بنابراین، برچسب نظری عبارت است از الگوهای انتزاعی که مقوله‌های به‌دست‌آمده را، متناسب با نظریه، ترکیب می‌کند (Glaser and Hon, 2005) و مانند برچسب‌های واقعی (که از فرایند برچسب‌گذاری باز و انتخابی حاصل شده است) خودپدیدار شونده و خودجوش است و داستان‌های تکه‌تکه را دوباره به هم می‌بافد و متصل می‌کند. لذا، برچسب‌های واقعی، بدون برچسب‌های نظری، انتزاع‌های ازهم‌گسیخته و بی‌معنی خواهد بود. برچسب‌گذاری نظری، با ایجاد پیوند میان داده‌ها، مبنای شکل‌گیری نظریه‌ای نوین و مبتنی بر داده‌های اصلی را فراهم می‌آورد (Glaser, 1978).

1. Context Validity Ratio (CVR)

2. Excel

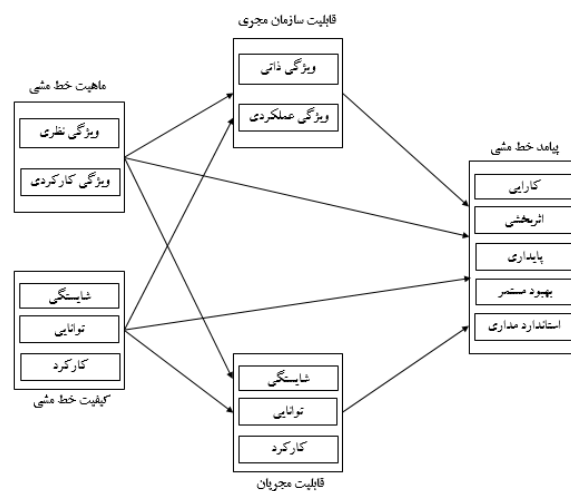
جدول ۴: نسبت روایی زمینه

تعداد خبرگان	مقدار CVR	تعداد خبرگان	مقدار CVR
۵	۰/۹۹	۱۱	۰/۵۹
۶	۰/۹۹	۱۲	۰/۵۶
۷	۰/۹۹	۱۳	۰/۵۴
۸	۰/۷۵	۱۴	۰/۵۱
۹	۰/۷۸	۱۵	۰/۴۹
۱۰	۰/۶۲	۲۰	۰/۴۲

جدول ۵: ملاک‌های اجرای موفق خط‌مشی مالکیت صنعتی

مقوله	ملاک	بعد
شایستگی	تفکر نظام‌محور، بینش تحلیلی، مقبولیت خط‌مشی‌گذار، همه‌جانبه‌بودن و کل‌نگری، بی‌طرفی، آینده‌نگری	کیفیت خط‌مشی
توانایی	اطلاع از زیرساخت‌های مالکیت صنعتی، آگاهی از کارکرد و اثرگذاری مالکیت صنعتی، آگاهی از خط‌مشی‌های بین‌المللی مرتبط، تدوین مبتنی بر ابعاد مختلف مالکیت صنعتی، تدوین مبتنی بر تجربه عملیاتی، تسلط بر مفهوم کسب‌وکار، تدوین مبتنی بر تجربه مدیریتی، تدوین مبتنی بر منافع عمومی، تدوین مبتنی بر روابط میان‌رشته‌ای، شناخت گروه هدف	
کارکرد	تدوین مبتنی بر تجربه کشورهای موفق، تدوین مبتنی بر ظرفیت بخش خصوصی، تدوین مبتنی بر زیرساخت‌های کشور، تدوین مبتنی بر آرا و تجارب خبرگان، تدوین مبتنی بر سازوکارهای نظارتی در سازمان، تدوین مبتنی بر ارتباط خط‌مشی‌گذار و مجری، تدوین مبتنی بر آمار و اطلاعات دقیق و به‌روز، تدوین متمرکز بر صنعت و اقتصاد، تدوین مبتنی بر ارجحیت منافع ملی بر سازمانی، تدوین براساس شرایط بومی، تدوین مبتنی بر اصلاح دوره‌ای با لحاظ بازخوردها	
ویژگی نظری	خط‌مشی فزاینده اعتماد در مقوله مالکیت صنعتی، خط‌مشی منطقی، خط‌مشی جامع، خط‌مشی مانع، خط‌مشی اثبات، خط‌مشی دارای اولویت‌بندی مشخص، خط‌مشی دارای پشتوانه مالی، خط‌مشی دارای چشم‌انداز از اهداف و سیاست‌ها، خط‌مشی شفاف، خط‌مشی نظام‌مند، خط‌مشی بدون نیاز به تفسیر، خط‌مشی گویا، خط‌مشی دارای اجماع در سطوح مختلف، خط‌مشی دارای قابلیت پذیرش اجتماعی، خط‌مشی مبتنی بر مسئله، خط‌مشی دارای مشروعیت فرایند، خط‌مشی دارای نظارت بر نتیجه، خط‌مشی مطابق با فرهنگ جامعه، خط‌مشی اجرایی	ماهیت خط‌مشی
ویژگی کارکردی	خط‌مشی دارای پیش‌بینی پیامد مشخص، خط‌مشی نظام‌مند و متناسب، خط‌مشی ترکیبی از آرمان و واقعیت، خط‌مشی دارای شاخص‌های ارزیابی، خط‌مشی متناسب با سطح تکامل نظام نوآوری، خط‌مشی همسو با قوانین و مقررات، خط‌مشی مبتنی بر شرایط محیطی کشور، خط‌مشی همسو با تغییرات جهانی، خط‌مشی منعطف برای تعدیل و به‌روزرسانی، خط‌مشی همسو با هنجار و ارزش‌های جامعه، خط‌مشی همسو با سایر خط‌مشی‌های بین‌المللی، خط‌مشی هم‌سو با سایر خط‌مشی‌های داخلی، خط‌مشی هم‌سو با استانداردهای مالکیت صنعت	قابلیت مجریان
شایستگی	مجریان با‌انگیزه، مجریان دارای روحیه کار جمعی، مجریان دارای احساس مسئولیت بالا، مجریان متعهد، مجریان دارای اختیار عمل، مجریان بدون وابستگی جناحی و سیاسی	
توانایی	مجریان آشنا با چشم‌انداز و مأموریت سازمان، مجریان متخصص آموزش‌دیده، مجریان دارای دانش و مهارت مالکیت صنعتی، مجریان آگاه در زمینه مالکیت صنعتی، مجریان دارای درک و فهم از مفهوم کسب‌وکار، مجریان دارای تجربه عملیاتی، مجریان گذراننده دوره‌های بین‌المللی مرتبط، مجریان مسلط بر اظهارنامه‌نویسی، مجریان مسلط به زبان‌های خارجی	
کارکرد	مجریان اولویت‌دهنده منافع بلندمدت بر کوتاه‌مدت، مجریان اولویت‌دهنده منافع کلان بر خرد، مجریان پایبند به قوانین و مقررات، مجریان بدون دخالت سلیقه شخصی در اجرا، مجریان بی‌طرف، مجریان مستقل از خط‌مشی‌گذار، مجریان بدون تفسیر به‌رأی در اجرا	

مقاله	ملاک	بعد
ویژگی ذاتی	سازمان مجری مسئولیت‌پذیر، سازمان مجری در دسترس، سازمان مجری متمرکز و مستقل، سازمان مجری انعطاف‌پذیر، سازمان مجری چابک، سازمان مجری دارای مشروعیت قانونی، سازمان مجری دارای نگاه آینده‌پژوهانه، سازمان مجری متعهد	قابلیت سازمانی
ویژگی عملکردی	سازمان مجری دارای یکپارچگی و انسجام، سازمان مجری باثبات، سازمان مجری دارای گروه هدف مشخص، سازمان مجری جانشین‌پرور، سازمان مجری دارای متولی مشخص، سازمان مجری قائل به نتیجه، سازمان مجری دارای زیرساخت مناسب، سازمان مجری دارای قدرت اجرایی بالا، سازمان مجری مبتنی بر شبکه انسانی توانمند، سازمان مجری منتشرکننده بهره‌روز، سازمان مجری بهره‌مند از شرکت‌های خصوصی، سازمان مجری بهره‌مند از علم روز در اجرا، سازمان مجری دارای وظایف مشخص، سازمان مجری مروج فرهنگ مالکیت صنعتی، سازمان مجری افشاکننده اقسام ثبت‌شده، سازمان مجری تعاملی، سازمان مجری دارای فعالیت‌های شفاف، سازمان مجری متخصص	قابلیت سازمانی
کارایی	افزایش و رونق شرکت‌های دانش‌بنیان، تعداد اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده و تجاری‌سازی شده، تعداد اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده توسط افراد مقیم و غیرمقیم، تعداد اقسام مالکیت صنعتی که تمدید می‌شود، تعداد استنادات به اختراعات ثبت‌شده، تعداد اظهارنامه‌های متقاضی ثبت داخلی و خارجی و کیفیت آن‌ها، افزایش سهم شرکت‌های دانش‌بنیان در صادرات، افزایش درآمد سرانه و رونق کسب‌وکارهای مرتبط، افزایش سرعت و کیفیت ارزیابی‌ها	قابلیت سازمانی
اثر بخشی	پایگاه‌های اطلاعاتی در دسترس، خلق ثروت و درآمدزایی و کارآفرینی، اثرگذاری در نظام نوآوری و اقتصاد ملی، توسعه پارک‌های فناوری، واگذاری اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده، حمایت از طرح‌ها و دستاوردهای واقعی، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در اختراعات، افزایش آگاهی عمومی و بهره‌مندی از اختراعات، پیوستن به معاهدات بین‌المللی و کمک به ثبت هدفمند بین‌المللی، مزایای هدفمند غیرمالی تشویق مخترعان به اختراعات بعدی	قابلیت سازمانی
پایداری	غنی‌بودن اطلاعات اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده، تربیت افراد متخصص در دانشگاه‌ها، حفظ حقوق دانشگاه‌ها در قراردادهای، اجرای صحیح روش تحقیقی ثبت اختراع، نظام ارزیابی منصفانه، ارزیابی‌های مستمر دوره‌ای و مقطعی، بازبینی روند ارزیابی	پایه‌ها
بهبود مستمر	تحقق حقوق حاصل از دارایی‌های صنعتی، به‌کارگیری تحلیل گواهی ثبت اختراع در کسب‌وکارها، هماهنگ‌بودن نهاد مالکیت صنعتی با نهادهای بین‌المللی، برنامه‌ریزی عالی خط‌مشی‌ها، استفاده بومی از شاخص‌های ارزیابی بین‌المللی، واقعی‌شدن هزینه ثبت مالکیت صنعتی	پایه‌ها
استانداردسازی	میزان سهم شرکت‌های دانش‌بنیان در تولید ناخالص داخلی ^۱ ، افزایش اعتماد در تبادل فناوری، تربیت وکلای حقوقی و فناوری متخصص، پاسخ‌گویی به ذی‌نفعان، جایگاه مالکیت صنعتی کشور در جهان، نوآوری در خط‌مشی‌ها، پرهیز از موازی‌کاری در فرایندهای اجرایی، متناسب‌بودن اجزای مالکیت صنعتی، تقویت صنعت با دانشگاه، پرهیز از گرت‌برداری از خط‌مشی‌های سایر کشورها، نهاد مستقل برای رسیدگی به شکایات حین اجرا، رعایت موازین علمی و استانداردها در چرخه نوآوری	پایه‌ها

نمودار ۳: نمودار تصویری جمع‌بندی کیفی

جدول ۶: مشخصات جامعه آماری نظرسنجی

درصد	تعداد		
۶۲	۵۶	مرد	جنسیت
۳۸	۳۴	زن	
۱۰	۹	۲۶ تا ۳۰ سال	سن
۲۰	۱۸	۳۱ تا ۳۵ سال	
۳۲/۲	۲۹	۳۶ تا ۴۰ سال	
۲۱/۱	۱۹	۴۱ تا ۴۵ سال	
۱۰	۹	۴۶ تا ۵۰ سال	
۵/۶	۵	۵۱ تا ۵۵ سال	
۱/۱	۱	۵۶ تا ۶۰ سال	تحصیلات
۱۶/۷	۱۵	کارشناسی	
۶۴/۴	۵۸	کارشناسی ارشد	
۱۸/۹	۱۷	دکتری	شغل
۲۴/۴	۲۲	مدیر	
۷۵/۶	۶۸	غیر مدیر	تجربه کاری
۱۶/۶	۱۵	۱ تا ۵ سال	
۳۳/۳	۳۰	۶ تا ۱۰ سال	
۲۱/۱	۱۹	۱۱ تا ۱۵ سال	
۱۵/۶	۱۴	۱۶ تا ۲۰ سال	
۶/۷	۶	۲۱ تا ۲۵ سال	
۶/۷	۶	بیش از ۲۵ سال	

۳-۲. مرحله دوم پژوهش: پژوهش کمی

برای صحت‌گذاری بر نتایج حاصل از مصاحبه با خبرگان، از ۹۰ مجری خط‌مشی مالکیت مطابق جدول ۶ نظرسنجی شد.

۳-۲-۱. آزمون نرمال بودن داده‌ها

پیش‌نیاز تمامی آزمون‌های پارامتری نرمال بودن توزیع آماری متغیرها است. کلاً می‌توان گفت که آزمون‌های پارامتری عموماً بر میانگین و انحراف معیار استوار است. اگر توزیع جامعه نرمال نباشد، نمی‌توان استنباط درست از نتایج کرد. برای آزمون نرمال بودن متغیرها، از روش PP Plot استفاده شد. نتایج نشانگر آن بود که متغیرهای تحقیق توزیع نرمال ندارد. بنابراین، برای بررسی الگوی مفهومی و سنجیدن فرضیات پژوهش، با توجه به نرمال نبودن توزیع داده‌ها و کم‌تر بودن تعداد نمونه از ۲۰۰، از نرم‌افزار SmartPLS استفاده شده است.

۳-۲-۲. آزمون t تک‌نمونه‌ای

در پاسخ به این پرسش که خط‌مشی مالکیت صنعتی تا چه حد موفقیت‌آمیز به اجرا گذاشته شده است، از آزمون t تک‌نمونه‌ای استفاده شده است. از این آزمون زمانی استفاده می‌شود که فقط یک نمونه از شرکت‌کننده‌ها حضور داشته باشند و در پاسخ به این سؤال که آیا میانگین جامعه‌ای که از آن نمونه برداشته شده برابر با میانگین ادعا شده است یا نه. در اینجا این میانگین ادعا شده برابر ۳ (میانگین اعداد ۱ تا ۵) است. در واقع در این آزمون میانگین به‌دست آمده برای هر عامل با عدد ۳ مقایسه می‌شود:

اگر برای عاملی مقدار معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۵ باشد، آنگاه فرضیه صفر (H_0) رد می‌شود و این استنباط می‌شود که میانگین این عامل با عدد ۳ اختلاف معناداری دارد و میانگین در حد مطلوب بوده است. در مقابل، اگر برای عاملی مقدار معناداری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ باشد، آنگاه نمی‌توان فرضیه صفر (H_0) را رد کرد. برای متغیرهای تحقیق نتایج در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷: نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای

ردیف	متغیر	میانگین	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	شایستگی تدوین‌کنندگان	۲/۸۴	-۱/۲۱۶	۸۹	۰/۸۸۶
۲	توانایی تدوین‌کنندگان	۲/۹۳۳	-۰/۵۲	۸۹	۰/۶۹۸
۳	کارکرد تدوین‌کنندگان	۲/۸۶۹	-۱/۰۹۸	۸۹	۰/۸۶۲
۴	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی	۲/۸۸۱	-۰/۹۸	۸۹	۰/۸۳۵
۵	شایستگی مجریان	۲/۹۸۹	-۰/۱۰۹	۸۹	۰/۵۴۳
۶	توانایی مجریان	۲/۹۷۵	-۰/۲۶	۸۹	۰/۶۰۲
۷	کارکرد مجریان	۲/۹۵۲	-۰/۵۰۸	۸۹	۰/۶۹۴
۸	مجریان خط‌مشی	۲/۹۷۲	-۰/۳۰۶	۸۹	۰/۶۲
۹	ویژگی‌های نظری	۳/۰۳۹	۰/۳۳۷	۸۹	۰/۳۶۹
۱۰	ویژگی‌های کارکردی	۳/۰۰۴	۰/۴۱	۸۹	۰/۴۸۴
۱۱	ماهیت خط‌مشی	۳/۰۲۲	۰/۱۹۷	۸۹	۰/۴۲۲
۱۲	ویژگی‌های ذاتی	۲/۹۷۱	-۰/۲۸۶	۸۹	۰/۶۱۲
۱۳	ویژگی‌های کارکردی	۲/۹۲۲	-۰/۸۴۹	۸۹	۰/۸۰۱
۱۴	سازمان مجری خط‌مشی	۲/۹۴۶	-۰/۵۶۹	۸۹	۰/۷۱۵
۱۵	کارایی	۲/۸۴۷	-۱/۵۸۶	۸۹	۰/۹۴۲
۱۶	اثربخشی	۲/۸۵۲	-۱/۶۴۱	۸۹	۰/۹۴۸
۱۷	تداوم و استمرار	۲/۸۷۱	-۱/۳۷۸	۸۹	۰/۹۱۴
۱۸	بهبود و ارتقا	۲/۸۲۸	-۱/۶۳۷	۸۹	۰/۹۴۷
۱۹	شاخص‌مداری	۲/۷۹۱	-۲/۳۰۱	۸۹	۰/۹۸۸
۲۰	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی	۲/۸۳۸	-۱/۸۵۷	۸۹	۰/۹۶۷

نظرسنجی را دوباره یا موازی برگزار کند و نتایج هر دو یکسان باشد، پرسش‌نامه پایایی دارد. پایایی از سه طریق، شامل بررسی ضرایب بارهای عاملی و ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی، سنجیده می‌شود. ضریب معیار بارهای عاملی ۰/۴ است. در صورتی که پس از اجرای الگو به سؤال‌هایی با بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ برخورد کنیم، مجبور به حذف آن سؤال هستیم. در برازش اولیه الگوی تحقیق برخی سؤالات پرسش‌نامه دارای بار عاملی کمتر از ۰/۴ بود که حذف شد (جدول ۸).

معیار مهمی که با روایی و اگر مشخص می‌شود میزان رابطه یک عامل با سؤالاتش در مقایسه با رابطه آن عامل با سایر عامل‌ها است. روایی و اگرایی قابل قبول الگو حاکی از آن است که هر عامل در آن تعامل بیشتری با سؤالات خود دارد تا با عامل‌های دیگر. روایی و اگرایی وقتی در سطح مقبول است که میزان میانگین واریانس استخراج‌شده^۱ برای هر عامل بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن عامل و عامل‌های دیگر باشد. فورنل^۲ و لارکر^۳ برای

مطابق جدول ۷، برای همه متغیرهای تحقیق مقدار معناداری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ به دست آمده است که نشان می‌دهد میانگین این شاخص‌ها از عدد ۳ کوچک‌تر است و در پاسخ به سؤالات درباره این متغیرها اکثر پاسخگویان گزینه‌های خیلی کم و کم با امتیاز ۱ و ۲ را انتخاب کرده‌اند. به سخن دیگر، اجرای خط‌مشی مالکیت صنعتی، بر اساس مؤلفه‌های تعریف‌شده، موفقیت‌آمیز نبوده است.

در پاسخ به این پرسش که روابط ساختاری ابعاد خط‌مشی مالکیت صنعتی چگونه است، از الگوی معادلات ساختاری مبتنی بر واریانس استفاده شده است.

۳-۲-۳. ارزیابی الگوی اندازه‌گیری

الگوی اندازه‌گیری بخشی از الگوی کلی است که یک مؤلفه به همراه سؤالات مربوط به آن مؤلفه را در بر می‌گیرد. برای بررسی برازش الگوهای اندازه‌گیری، از سه معیار پایایی و روایی همگرا و روایی و اگرایی استفاده می‌شود. پایایی یا قابلیت اعتماد مشخص می‌کند که ابزار اندازه‌گیری، در صورت اجرا در شرایط یکسان، تا چه اندازه نتایج یکسانی می‌دهد. بدین معنی که اگر محقق

1. Average Variance Extracted (AVE)

2. Fornell

3. Larcker

جدول ۸: بررسی پایایی و روایی همگرایی مؤلفه‌های اصلی

نام متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE
تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی	۰/۹۶۱	۰/۹۷۴	۰/۹۲۷
مجریان خط‌مشی	۰/۹۲۹	۰/۹۵۵	۰/۸۷۶
ماهیت خط‌مشی	۰/۹۶۷	۰/۹۸۴	۰/۹۶۸
سازمان مجری خط‌مشی	۰/۹۵۳	۰/۹۷۷	۰/۹۵۵
نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی	۰/۹۵۳	۰/۹۶۴	۰/۸۴۳

جدول ۹: بررسی روایی واگرایی مؤلفه‌های فرعی به روش فورنل و لاکر

نام متغیر	شاخصی تدوین‌کنندگان	توانایی تدوین‌کنندگان	کارکرد تدوین‌کنندگان	شاخصی مجریان	توانایی مجریان	کارکرد مجریان	ویژگی‌های نظری	ویژگی‌های کارکردی	ویژگی‌های ذاتی	ویژگی‌های کارکردی	کارایی	اثربخشی	تأیید و استعمار	بهبود و ارتقا	شاخص مدیری
A1_CPM	۰/۸۹۲														
A2_APM	۰/۸۹۴	۰/۸۶۷													
A3_FPM	۰/۸۹۸	۰/۸۸۶	۰/۸۳۰												
B1_CL	۰/۵۸	۰/۵۴۳	۰/۵۳۲	۰/۸۳۸											
B2_AL	۰/۵۶۷	۰/۵۲۱	۰/۵۷۹	۰/۷۹۹	۰/۷۳۲										
B3_FL	۰/۵۳	۰/۴۷۲	۰/۴۷۹	۰/۸۶۱	۰/۸۰۳	۰/۷۵۶									
C1_TF	-۰/۰۵۷	-۰/۱۰۳	-۰/۰۹	۰/۳۹۹	۰/۳۷۲	۰/۴۱۲	۰/۸۳۵								
C2_FF	-۰/۰۰۷	-۰/۰۴۷	-۰/۰۶۱	۰/۴۲۱	۰/۳۹۱	۰/۴۶	۰/۹۳۷	۰/۷۹۴							
D1_LF	۰/۶۲۶	۰/۵۷۷	۰/۵۸۹	۰/۷۲۶	۰/۷۰۴	۰/۷۶۸	۰/۴۴۳	۰/۴۶	۰/۸۲۴						
D2_PF	۰/۶۰۲	۰/۵۷۳	۰/۵۸۳	۰/۷۵۳	۰/۷۳۶	۰/۷۸۲	۰/۴۵۱	۰/۴۷۵	۰/۹۱۸	۰/۸۳۰					
E1_ECY	۰/۶۱	۰/۵۵۲	۰/۶۲۳	۰/۶۰۸	۰/۶۵	۰/۵۹۹	۰/۴۴۷	۰/۴۷۵	۰/۶۹۴	۰/۷۲۸	۰/۷۹۴				
E2_EFF	۰/۶۱	۰/۵۸	۰/۶۳۲	۰/۶۲۴	۰/۶۶۴	۰/۶۳۶	۰/۴۰۲	۰/۴۰۷	۰/۷۳۱	۰/۷۶۱	۰/۸۵	۰/۷۱۹			
E3_C	۰/۵۴۵	۰/۵۱۴	۰/۵۴۶	۰/۵۵۹	۰/۵۳۵	۰/۵۲۵	۰/۴۲۲	۰/۴۴۷	۰/۶۵	۰/۶۷۳	۰/۷۹۷	۰/۷۸۳	۰/۷۷۷		
E4_DP	۰/۴۵۹	۰/۴۶۵	۰/۴۸	۰/۵۱۶	۰/۵۵	۰/۵۷۶	۰/۵۳۹	۰/۵۶	۰/۶۳۵	۰/۶۶۱	۰/۷۹۹	۰/۷۹۱	۰/۷۴۵	۰/۸۱۵	
E5_SO	۰/۶۱۳	۰/۵۹۲	۰/۶۲۱	۰/۷۰۵	۰/۶۹۱	۰/۷۱۳	۰/۴۶۶	۰/۴۸۹	۰/۷۶۸	۰/۸۰۲	۰/۸۵۹	۰/۸۵۶	۰/۸۱۹	۰/۸۱۴	۰/۷۴۷

جدول ۱۰: بررسی روایی و اگرای مؤلفه‌های اصلی به روش فورنل و لارکر

نام متغیر	تدوین کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی	مجریان خط‌مشی	ماهیت خط‌مشی	سازمان مجری خط‌مشی	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی
تدوین کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی	۰/۹۶۳				
مجریان خط‌مشی	۰/۵۸۹	۰/۹۳۶			
ماهیت خط‌مشی	-۰/۰۶۳	۰/۴۴۲	۰/۹۸۴		
سازمان مجری خط‌مشی	۰/۶۲۴	۰/۸۰۸	۰/۴۷۶	۰/۹۷۷	
نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی	۰/۶۳۶	۰/۷۰۳	۰/۵۱۱	۰/۷۸۵	۰/۹۱۸

کیفیت یا اعتبار الگو از شاخص بررسی اعتبار حشو یا افزونگی^۱ استفاده شده است. با شاخص حشو که به آن Q^۲ استون-گایسر^۲ نیز می‌گویند، با در نظر گرفتن الگوی اندازه‌گیری، کیفیت الگوی ساختاری برای هر واحد درون‌زا اندازه‌گیری می‌شود. در صورتی که مقادیر این شاخص‌ها برای یک عامل وابسته صفر یا کمتر از صفر شود، نشان از آن دارد که روابط بین عامل‌های دیگر الگو و آن عامل وابسته به خوبی تبیین نشده است و در نتیجه الگو احتیاج به اصلاح دارد. این معیارها قدرت پیش‌بینی الگو را مشخص می‌سازد و در صورتی که مقدار این شاخص برای یکی از عوامل درون‌زا سه مقدار ۰/۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ باشد، به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی ضعیف و متوسط و قوی عامل یا عوامل برون‌زای مربوط به آن دارد.

با توجه به مندرجات جدول ۱۱ که برای همه روابط نشان داده شده است، بین متغیرهایی رابطه معنی‌داری برقرار است که مقدار t برای آن بیشتر از ۱/۹۶ باشد. فقط رابطه بین دو متغیر نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی و مجریان خط‌مشی معنادار نشده است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش همان‌طور که می‌شد پیش‌بینی کرد از مبانی نظری جامعیت بیشتری دارد و الگوی به‌دست‌آمده حاصل روایت خبرگان است و با پیشینه پژوهش در شاخص‌های عمومی سازگاری دارد و ملاک‌های تخصصی که تاکنون تعریف نشده بود، با انجام این پژوهش، مشخص شد. الگوی پیشنهادی ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های مالکیت صنعتی در این پژوهش شامل

بررسی روایی و اگرای ماتریسی را پیشنهاد می‌دهند که این ماتریس مشابه ماتریس ضرایب همبستگی متغیرها است، با این تفاوت که قطر اصلی این ماتریس حاوی جذر مقادیر میانگین واریانس استخراج‌شده هر یک از ۱۵ عامل است.

در جدول‌های ۹ و ۱۰ در جاهایی که با رنگ تیره مشخص شده است، مقدار جذر میانگین واریانس استخراج‌شده هر عامل از مقدار همبستگی دو عامل بیشتر است. بنابراین روایی و اگرای تحقیق را به روش فورنل و لارکر تأیید می‌کنیم.

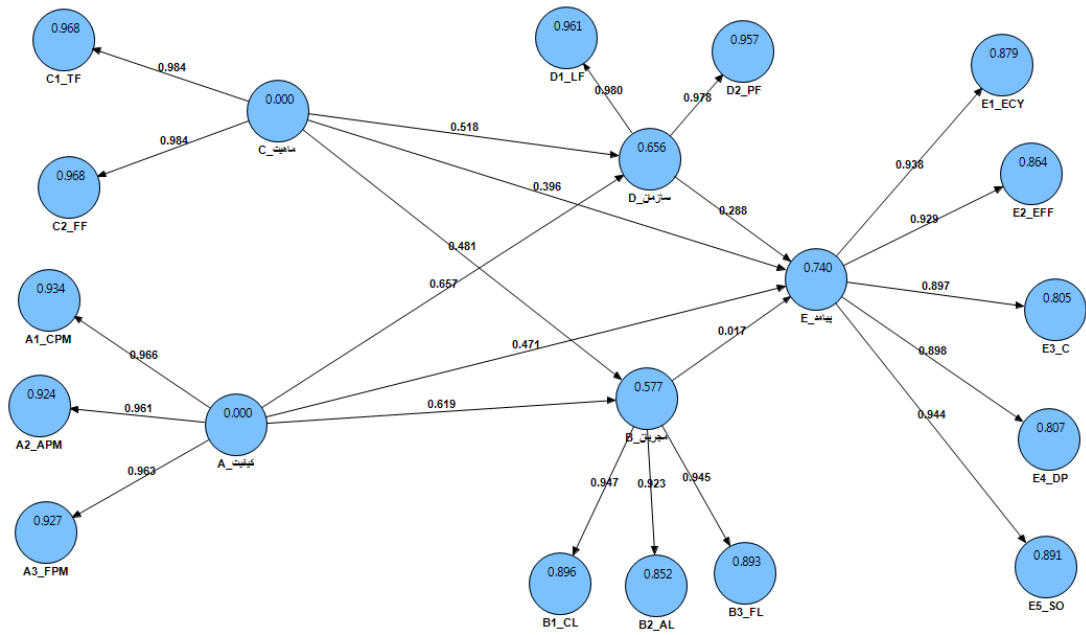
۳-۲-۴. آزمون مدل ساختاری

بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. بخش مدل ساختاری، برخلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سؤالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها عامل‌های پنهان همراه با روابط میان آن‌ها بررسی می‌شود. برای بررسی برازش الگوی پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار برای سنجش رابطه بین عامل‌ها در الگو ضریب معنی‌داری t است. در صورتی که مقدار ضرایب از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین عامل‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ است. البته باید توجه داشت که اعداد فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین عامل‌ها را نمی‌توان با آن سنجید.

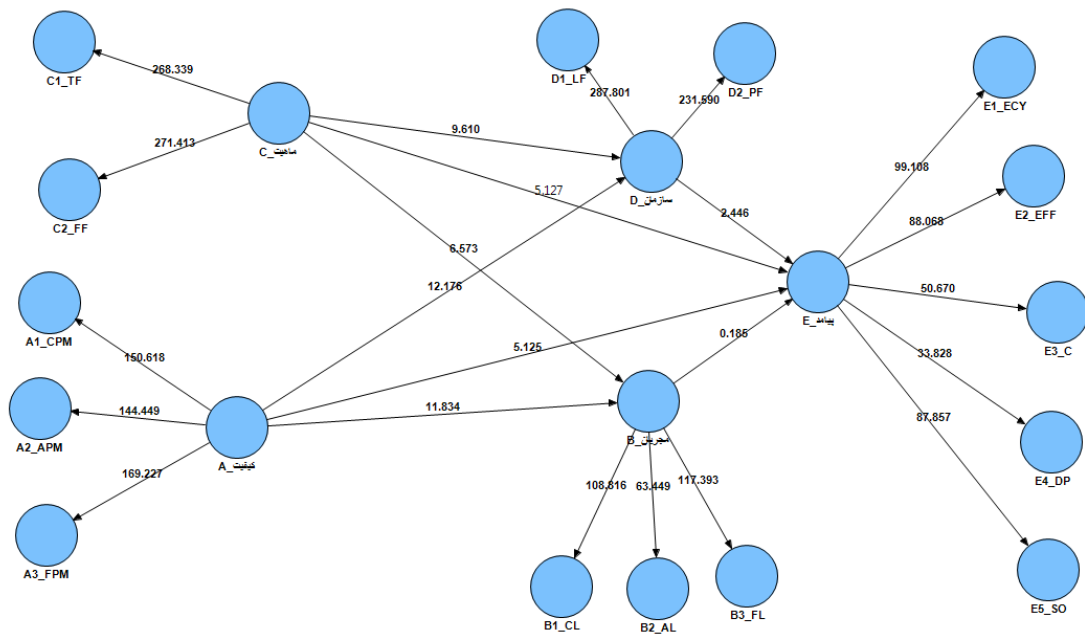
ضرایب R^۲ مربوط به عامل‌های پنهان درون‌زای (وابسته) الگو است. R^۲ معیاری است که نشان از تأثیر یک عامل برون‌زا در یک عامل درون‌زا دارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ ملاک‌هایی برای مقادیر ضعیف و متوسط و قوی در نظر گرفته می‌شود. مقدار R^۲ برای عوامل برون‌زا یا مستقل برابر صفر است. برای بررسی

1. CV Red

2. Stone-Geisser

نمودار ۴: الگوی ضرایب استاندارد

نمودار ۵: الگوی ضرایب معناداری

جدول ۱۱: بررسی روابط درون الگوی ساختاری

Q'	R'	T-Value	خطای استاندارد	ضرایب استاندارد	رابطه درون الگوی ساختاری تحقیق
۰/۷۳۳	۰/۹۳۴	۱۵۰/۶۱۸	۰/۰۰۶	۰/۹۶۶	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → شایستگی تدوین‌کنندگان
۰/۶۸۵	۰/۹۲۴	۱۴۴/۴۴۹	۰/۰۰۷	۰/۹۶۱	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → توانایی تدوین‌کنندگان
۰/۶۳۱	۰/۹۲۷	۱۶۹/۲۲۷	۰/۰۰۶	۰/۹۶۳	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → کارکرد تدوین‌کنندگان
۰/۶۰۲	۰/۸۹۶	۱۰۸/۸۱۶	۰/۰۰۹	۰/۹۴۷	مجریان خط‌مشی → شایستگی مجریان
۰/۴۲۶	۰/۸۵۲	۶۳/۴۴۹	۰/۰۱۵	۰/۹۲۳	مجریان خط‌مشی → توانایی مجریان
۰/۴۹۱	۰/۸۹۳	۱۱۷/۳۹۳	۰/۰۰۸	۰/۹۴۵	مجریان خط‌مشی → کارکرد مجریان
۰/۵۰۲	۰/۵۷۷	۱۱/۸۳۴	۰/۰۵۲	۰/۶۱۹	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → مجریان خط‌مشی
		۶/۵۷۳	۰/۰۷۳	۰/۴۸۱	ماهیت خط‌مشی → مجریان خط‌مشی
۰/۶۷۲	۰/۹۶۸	۲۶۸/۳۳۹	۰/۰۰۴	۰/۹۸۴	ماهیت خط‌مشی → ویژگی‌های نظری
۰/۶۰۷	۰/۹۶۸	۲۷۱/۴۱۳	۰/۰۰۴	۰/۹۸۴	ماهیت خط‌مشی → ویژگی‌های کارکردی
۰/۶۱۱	۰/۹۶۱	۲۸۷/۸۰۱	۰/۰۰۳	۰/۹۸	سازمان مجری خط‌مشی → ویژگی‌های ذاتی
۰/۴۷۶	۰/۹۵۷	۲۳۱/۵۹	۰/۰۰۴	۰/۹۷۸	سازمان مجری خط‌مشی → ویژگی‌های کارکردی
۰/۶۲۱	۰/۶۵۶	۱۲/۱۷۶	۰/۰۵۴	۰/۶۵۷	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → سازمان مجری خط‌مشی
		۹/۶۱	۰/۰۵۴	۰/۵۱۸	ماهیت خط‌مشی → سازمان مجری خط‌مشی
۰/۵۴۶	۰/۸۷۹	۹۹/۱۰۸	۰/۰۰۹	۰/۹۳۸	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی → کارایی
۰/۴۴۲	۰/۸۶۴	۸۸/۰۶۸	۰/۰۱۱	۰/۹۲۹	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی → اثربخشی
۰/۴۷۲	۰/۸۰۵	۵۰/۶۷	۰/۰۱۸	۰/۸۹۷	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی → تداوم و استمرار
۰/۵۳۶	۰/۸۰۷	۳۳/۸۲۸	۰/۰۲۷	۰/۸۹۸	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی → بهبود و ارتقا
۰/۴۹۱	۰/۸۹۱	۸۷/۸۵۷	۰/۰۱۱	۰/۹۴۴	نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی → شاخص‌مداری
۰/۶۱۴	۰/۷۴	۵/۱۲۵	۰/۰۹۲	۰/۴۷۱	تدوین‌کنندگان خط‌مشی مالکیت صنعتی → نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی
		۰/۱۸۵	۰/۰۹۲	۰/۰۱۷	مجریان خط‌مشی → نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی
		۵/۱۲۷	۰/۰۷۷	۰/۳۹۶	ماهیت خط‌مشی → نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی
		۲/۴۴۶	۰/۱۱۸	۰/۲۸۸	سازمان مجری خط‌مشی → نتایج و پیامدهای اجرای خط‌مشی

۵ بعد (کیفیت خط‌مشی، ماهیت خط‌مشی، قابلیت مجریان، قابلیت سازمانی، پیامدها) و ۱۵ مقوله و ۱۳۸ ملاک است که برای ارزیابی اجرا می‌توان از آن‌ها استفاده کرد.

این ۱۵ مقوله شامل موارد ذیل است:

- در بعد کیفیت خط‌مشی: شایستگی، توانایی، کارکرد
 - در بعد ماهیت خط‌مشی: ویژگی نظری، ویژگی کارکردی
 - در بعد قابلیت مجریان: شایستگی، توانایی، کارکرد
- متأسفانه تاکنون پژوهشی برای دستیابی به الگویی برای ارزیابی تخصصی اجرای خط‌مشی مالکیت صنعتی (به‌رغم اهمیت آن) انجام نشده بود و از این‌ نظر پژوهش حاضر متفاوت و نوآورانه است. این پژوهش هم از لحاظ نظری و هم از لحاظ کاربردی منبع

جدول ۱۲: وجوه افتراق پژوهش حاضر با پژوهش‌های قبلی

ردیف	وجوه افتراق پژوهش با پژوهش‌های قبلی
۱	در بعد کیفیت خط‌مشی، در یافته‌های پژوهش به ویژگی‌ها و الزامات خط‌مشی‌گذاران پرداخته شده است که جنبه‌های عمومی و تخصصی (توانایی‌های خاص) در آن لحاظ شده است. در حالی که در پژوهش‌های پیشین بیشتر به جنبه اداری موضوع توجه شده بوده است.
۲	در بعد ماهیت خط‌مشی، به‌رغم اشتراکاتی با یافته‌های پیشین، در این پژوهش نگاه جامع‌تری به موضوع شده است و از جنبه‌های مختلف نظری و کارکردی به موضوع تحقیق توجه شده است (از جمله خط‌مشی دارای شاخص‌های ارزیابی، خط‌مشی متناسب با سطح تکامل نظام نوآوری).
۳	در بعد مجریان نیز یافته‌های پژوهش از ویژگی‌های عمومی در یافته‌های پیشین به ویژگی‌های تخصصی (از جمله مجریان متخصص آموزش دیده، مجریان دارای دانش و مهارت مالکیت صنعتی، مجریان آگاه در زمینه مالکیت صنعتی، مجریان دارای درک و فهم از مفهوم کسب‌وکار) بهبود یافته است.
۴	در بعد سازمانی نیز ویژگی‌های یافته‌های پژوهش از پیشینه جامعیت بیشتری دارد و به موضوع عمیق‌تر پرداخته شده است (از جمله سازمان مجری بهره‌مند از علم روز در اجرا، سازمان مجری مروج فرهنگ مالکیت صنعتی).
۵	در مقوله کارایی، اگرچه تعداد شاخص‌ها از پژوهش‌های گذشته کمتر است، اما به شاخص‌های تأثیرگذار مستقیم در کارایی از جمله افزایش سرعت و کیفیت ارزیابی‌ها اشاره شده است.
۶	در مقوله اثربخشی نیز از شاخص‌های کلی یافته‌های قبلی به شاخص‌های اثربخش خاص (از جمله توسعه پارک‌های فناوری، واگذاری اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در اختراعات) توجه شده است.
۷	در مقوله پایداری، در یافته‌های قبلی شاخص‌های عمومی (از جمله قابلیت انطباق‌پذیری، پایداری مالی، رعایت انصاف) بیان شده است، ولی در این تحقیق شاخص‌های مهم (غنی‌بودن اطلاعات اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده، تربیت افراد متخصص در دانشگاه‌ها، حفظ حقوق دانشگاه‌ها در قراردادها) احصا شده است.
۸	در مقوله بهبود مستمر، شاخص‌ها هم به لحاظ کمی و هم به لحاظ کیفی از پیشینه افزایش یافته است.
۹	در مقوله استانداردمداری، شاخص‌های بهبودیافته تخصصی‌تر احصا شده است (از جمله افزایش اعتماد در تبادل فناوری، تربیت وکلای حقوقی و فناوری متخصص، پاسخ‌گویی به ذی‌نفعان، جایگاه مالکیت صنعتی کشور در جهان، نوآوری در خط‌مشی‌ها).

با هنجارها و ارزش‌ها و همچنین استانداردهای مالکیت صنعتی باشد و شاخص‌های ارزیابی داشته باشد.

در بعد مجریان، از مجریان متخصص و آموزش‌دیده‌ای استفاده شود که تجربه عملیاتی، مهارت و آگاهی در زمینه مالکیت صنعتی، روحیه کار جمعی، درک و فهم از مفهوم کسب‌وکار دارند و وابستگی جناحی و سیاسی ندارند و سلیقه شخصی خود را در کار دخالت نمی‌دهند و قوانین را تفسیر به‌رأی نمی‌کنند.

در بعد سازمان مجری نیز سازمان مجری‌ای داشته باشیم که متمرکز، مستقل، انعطاف‌پذیر، تعاملی و باثبات و منسجم باشد و مشروعیت قانونی و نگاه آینده‌پژوهانه داشته باشد و در دسترس و پاسخ‌گو و متعهد و شفاف باشد و از علم روز و ظرفیت شرکت‌های خصوصی در اجرا استفاده کند.

برای ارزیابی پیامدهای خط‌مشی مالکیت صنعتی نیز از شاخص‌های سرعت و کیفیت ارزیابی‌ها، درآمدها و کارآفرینی‌های حاصل، میزان اثرگذاری در نظام نوآوری، میزان توسعه پارک‌های فناوری، تعداد اقسام مالکیت صنعتی واگذار شده، میزان جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در اختراعات، کیفیت اطلاعات اقسام مالکیت صنعتی ثبت‌شده، میزان رضایت متقاضیان ثبت از بی‌طرفی و انصاف ارزیابان، تعداد افراد متخصص آموزش‌دیده،

مهمی برای مطالعه مدیران مالکیت صنعتی فراهم کرده است، چراکه در آن الگویی طراحی و اعتبارسنجی شده است که چه‌بسا در سنجش کیفیت اجرای خط‌مشی مالکیت صنعتی بسیار مفید و کارآمد باشد.

وجوه افتراق این پژوهش با پژوهش‌های قبلی در جدول ۱۲ به اختصار بیان شده است.

توصیه‌های سیاستی

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش پیشنهاد می‌شود، در بعد کیفیت خط‌مشی، از سیاست‌مداران و خط‌مشی‌گذاران دارای تفکر نظام‌مند، بینش تحلیلی و نگرش همه‌جانبه و آینده‌نگر استفاده شود که از زیرساخت‌های مالکیت صنعتی و کارکرد و اثرگذاری آگاه باشند و با توجه به تجربه کشورهای موفق و مبتنی بر ظرفیت کشور و با لحاظ ارجحیت منافع ملی بر منافع سازمانی خط‌مشی‌گذاری کنند و در این فرایند با مجریان در ارتباط باشند. در بعد ماهیت خط‌مشی، خط‌مشی‌هایی وضع شود که گویا، منطقی، نظام‌مند، مطابق با فرهنگ جامعه باشد و قابلیت اجرا و پذیرش اجتماعی داشته باشد و به افزایش اعتماد در حوزه مالکیت صنعتی کمک کند و متناسب با سطح تکامل نظام نوآوری، هم‌سو

مفهوم سیستم ملی نوآوری». سیاستنامه علم و فناوری، دوره ۸، شماره ۲، ص ۵-۱۶.

طباطبائیان، سید حبیب‌الله، فاتح‌راد، مهدی، شجاعی، سیدمحمدحسین و سلطان‌زاده، جواد. (۱۳۹۱). ارزیابی سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

قلی‌پور، رحمت‌الله. (۱۳۹۳). تصمیم‌گیری سازمانی و خط‌مشی‌گذاری عمومی. تهران: سمت.

قلی‌پور، رحمت‌الله، دانایی‌فرد، حسن، زارعی‌متین، حسن، جندقی، غلامرضا و فلاح، محمدرضا. (۱۳۹۰). «ارائه مدلی برای اجرای خط‌مشی‌های صنعتی» (مطالعه موردی در استان قم). مجله علمی مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره ۹، شماره ۲۴، ص ۱۰۳-۱۳۰.

مشایخ، جواد. (۱۳۹۸). «توصیه‌های سیاستی برای ارتقای نظام مالکیت فکری در ایران». سیاستنامه علم و فناوری، دوره ۹، شماره ۲، ص ۱۵-۳۰.

معطوفی، علیرضا و دنکوب، مرتضی. (۱۳۹۶). «اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر تدوین خط‌مشی‌های زیست‌محیطی کشور با استفاده از روش ANP». مجلس و راهبرد، دوره ۲۴، شماره ۹۰، ص ۱۲۵-۱۵۶.

ممیوند، بهروز، امینی سابق، زین‌العابدین، ساده، احسان و خلیج، محمدرضا. (۱۳۹۸). «بررسی و ارائه الگوی اجرای خط‌مشی‌گذاری زیست‌محیطی با استفاده از نظریه داده‌مبنا». فصلنامه مجلس و راهبرد، دوره ۲۶، شماره ۹۸، ص ۷۱-۹۱.

واعظی، رضا و محمدی، محسن. (۱۳۹۶). «الگوی برای ارزیابی خط‌مشی‌های عمومی در ایران (مطالعه خط‌مشی مالیات بر ارزش افزوده)». چشم‌انداز مدیریت دولتی، دوره ۸، شماره ۱، ص ۴۷-۷۲.

منابع

Alvani, M. (1990). *Public Policy-Making*. Tehran: SAMT. {in Persian}

Alvani, S. M., and Shalvir, M. (2016). *Implementation Of Public Policy: Theoretical Perspectives And Practical Solutions*. Tehran: State Management Training Center {in Persian}

Alvani, S. M., and Sharifzadeh, F (2017). *The Process Of Public Policy-Making*. Tehran: Allameh Tabatabaie University. {in Persian}

Ballestar, M. T., Doncel, L. M., Sainz, J., and Ortigosa-Blanch, A. (2019). "A Novel Machine Learning Approach For Evaluation Of Public Policies: An Application In Relation To The Performance Of University Researchers". *Technological Forecasting & Social Change*, 149, p. 119756.

Danaeifard, H., Alvani, S. M., and Azar, A. (2019). *Qualitative Research Methodology In Management: A Comprehensive Approach*.

میزان رعایت حقوق دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در قراردادهای با سازمان‌های دولتی، میزان افزایش جایگاه مالکیت کشور و افزایش اعتماد در تبادل فناوری، تقویت صنعت با دانشگاه استفاده شود.

این پژوهش همانند سایر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی داشت که از آن جمله چندوجهی بودن موضوع پژوهش (ترکیبی از علوم حقوقی و مدیریتی و اقتصادی و فنی مهندسی) بود که یافتن خبرگان مرتبط را مشکل می‌کرد. هرچند در این مصاحبه‌ها تا حد امکان تلاش شد تا بهترین افراد مطلع و متخصص برای مصاحبه انتخاب شوند. اما در این پژوهش، نقش و سهم هریک از این ملاک‌ها در میزان موفقیت اجرای خط‌مشی مشخص نشده است. بنابراین توصیه می‌شود که این موارد، در قالب بررسی‌های علمی، مورد توجه و تأکید پژوهشگران علاقه‌مند به این حوزه قرار گیرد.

منابع فارسی که معادل لاتین آن‌ها در فهرست منابع آمده است

الوانی، سید مهدی و شریف‌زاده، فتاح. (۱۳۹۶). فرایند خط‌مشی‌گذاری عمومی. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.

الوانی، سید مهدی و شلویری، میثاق. (۱۳۹۵). اجرای خط‌مشی عمومی: دیدگاه‌های نظری و راهکارهای عملی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.

الوانی، مهدی. (۱۳۶۹). تصمیم‌گیری و تعیین خط‌مشی دولتی. تهران: سمت.

حاجی‌زاده، ابراهیم و اصغری، محمد. (۱۳۹۰). روش‌ها و تحلیل‌های آماری با نگاه به روش تحقیق در علوم زیستی و بهداشتی. تهران: جهاد دانشگاهی.

حسین‌پور، داوود، شریف‌زاده، فتاح، نوری، روح‌الله و کریمی‌ان، امید. (۱۳۹۸). «ارزیابی خط‌مشی‌های اقتصادی مصوب مجلس شورای اسلامی با استفاده از نظریه داده‌بنیاد». مدیریت سازمان‌های دولتی، دوره ۷، شماره ۲، ص ۱۳۵-۱۴۸.

خویرو، محمدتقی و ابراهیمی، روح‌الله. (۱۳۹۸). «عوامل کلیدی موفقیت در خط‌مشی‌گذاری بخش خدمات عمومی ایران». مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۹، شماره ۳۲، ص ۲-۲۳.

خویرو، محمدتقی، الوانی، سید مهدی، رحمتی، محمدحسین و جندقی، غلامرضا. (۱۳۹۷). «یکپارچگی صنایع دفاعی و غیردفاعی: یک بوم‌نگاری خط‌مشی در صنعت دفاعی». بهبود مدیریت، دوره ۱۲، شماره ۴، ص ۴۹-۹۶.

دانایی‌فرد، حسن، الوانی، سید مهدی و آذر، عادل. (۱۳۹۸). روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. تهران: صفار.

رهنورد، فرج‌الله و رهنورد، ساناز. (۱۳۹۷). استقرار اجرای خط‌مشی عمومی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.

سکاران، اوما. (۱۳۹۰). روش‌های تحقیق در مدیریت، ترجمه محمد صائبی و محمود شیرازی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی ریاست جمهوری.

سوزنچی کاشانی، ابراهیم. (۱۳۹۷). «تأملی بر شکل‌گیری، توسعه و کاربرد

- Tehran: Safar. {In Persian}
- De La Cruz, P., Acosta, L. E., Mendoza, D., Baltazar, E. B., Ibarra, A. M. A., and Lugo, E. I. J. E. (2020). "Indicators Of Well-Being Among Indigenous Peoples Of The Colombian Amazon: Tensions Between Participation In Public Policy Making And Autonomy". *Environmental And Sustainability Indicators*, 7, p. 100044.
- FitzGerald, C., O'Malley, E., and O'Broin, D. (2019). "Policy Success/Policy Failure: A Framework For Understanding Policy Choices". *Public Policy and Administration*, 67(2), pp. 1-24.
- Ghazinoory, S. and Aghaei, P. (2021). "Differences Between Policy Assessment & Policy Evaluation; A Case Study On Supportive Policies For Knowledge-Based Firms". *Technological Forecasting & Social Change*, 169, p. 120801.
- Gholipour, R. (2014). *Organizational Decision Making and Public Policy Making*, Tehran: Samt Publishing. {in persian}
- Gholipour, R., Danaei Fard, H., Zareii Matin, H., Jandaghi, G., and Fallah, M. (2011). "A Model for Implementing Industrial Policies (Case Study in Qom Province)". *Organizational Culture Management*, 9(24), pp. 103-130. {in Persian}
- Glaser, B. G. (1978). *Theoretical Sensitivity: Advances In The Methodology Of Grounded Theory*. Mill Valley, CA: The Sociology Press.
- Glaser, B. G. (1998). *Doing grounded theory: Issues and discussions*. Mill Valley, CA: Sociology Press
- Glaser, B. G., and Holton, J. (2007). "Remodeling Grounded Theory". *Historical Social Research*, 19, pp. 47-68.
- Glaser, B. G., and Hon (2005). "Staying Open: The Use Of Theoretical Codes In Grounded Theory". *Grounded Theory Review*, 5(1).
- Goggin, M., Bowman, A., Lester, J. and O'Toole, L. (1990). *Implementation Theory and Practice, Toward a Third Generation*. Illinois: Scott, Foresman/Little, Brown Higher Education.
- Hajipur, A., Foruzandeh, L., Dananefard, H., and Fani, A. (2016). "Design Of The Pathology Pattern Of General Policy Implementation In Iran". *Journal Of Military Management Research*, 58, pp. 1-33.
- Hajizadeh, E., and Asghari, M. (2011). *Statistical Methods And Analyzes With A View To Research Methods In Biological And Health Sciences*. Tehran: Academic Center for Education, Culture and Research (ACECR). {in Persian}
- Hill, M. (2005). *The Public Policy Process* (4th edition). United Kingdom: Longman.
- Holland, H. J., Green, J. J., Laura, A., and Phillips, M. (2016). "School Health Policies: Evidenced based Programs for Policy Implementation". *Journal of Policy Practice*, 15(4), pp. 314-332.
- Hosainpoor, D., Sharifzadeh, F., Noori, R., and Karimian, O. (2019). "Application of Grounded Theory in Assessing the Economic Policies of the Islamic Parliament". *Public Organizations Management*, 7(2), pp. 135-148. {in Persian}
- Khoobroo, M. T. K., and Ebrahimi, R. (2019). "Critical Success Factors in Planning Public Policies". *Strategic Studies of public policy*, 9(32), pp. 2-23. {in Persian}
- Khoobroo, M. T., Alvani, S. M., Rahmati, M. H., and Jandaghi, G. R. (2019). "Integration Of Defense And Non-Defense Industry: An Ecosystem For Policy In The Defense Industry". *Journal of Improvement Management*, 12(4), pp. 49-96. {in Persian}
- Lane, J., Andrews, G., Orange, E., Brezak, A., Tanna, G., Lebesse, L., Carter, T., Naidoo, E., Levendal, E., and Katz, A. (2020). "Strengthening Health Policy Development And Management Systems In Lowand Middle- Income Countries: South Africa's Approach". *Health Policy OPEN*, 1, pp. 100010.
- Lawshe, C. H. (1975). "A Quantitative Approach To Content Validity". *Personnel Psychology*, 28(4), pp. 563-575.
- Lelen, H., McGuirk, H., and Murphy, K. (2019). "Driving Innovation: Public Policy And Human Capital". *Research Policy*, 48(9), p. 103791.
- Locke, K. D. (2001). *Grounded theory in management research*. London: Sage publications.
- Mamivand, B., Amini Sabeq, Z., Sadeh, E., and Khalaj, M. (2019). "Study and presenting the model of environmental policy implementation

- using baseline data theory". *Majlis and Rahbord*, 26(98), pp. 71-95. {in Persian}
- Mashayekh, J. (2019). "Policy Recommendations for Promoting Intellectual Property System in Iran". *Science and Technology Policy Letters*, 9(2), pp. 15-30. {in Persian}
- Matoufi, A., and Dankoub, M. (2017). "Prioritizing the Effective Factors on Environmental Policy Formulation in Iran Using ANP Method". *Majlis and Rahbord*, 24(90), pp. 125-156. {in Persian}
- Mueller, B. (2020). "Why Public Policies Fail: Policymaking Under Complexity". *Economia*, 21(2), pp. 311-323.
- Niknamian, S. (2019). "Identification Of Internal And External Factors Affecting The Optimal Implementation Of Government Policies". Available at: <https://ssrn.com/abstract=3353564>
- Rahnavard, F., and Rahnavard, S. (2019). *Establishment Of Public Policy Implementation*. Tehran: Public Management Training Center. {in Persian}
- Rajapakshe, W. (2017). "Implementation in Small and Medium Enterprises (SMEs) in Sri Lanka". *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(12).
- Samandar Ali Eshtehardi, M., and Goodarzi, M. (2020). "Improving the Iranian Industrial Property System (IPS): A comparative case study of Iran and South Korea". *World Patent Information*, 63, p. 101991.
- Sekaran, U. (2011). *Research methods in management*, translated by Mohammad Saebi and Mahmoud Shirazi. Tehran: Presidential Public Administration Training Center {in Persian}
- Souzanchi Kashani, E. (2018). "Reflection On Formation, Development and Application of The Concept of National Innovation System (NIS)". *Science and Technology Policy Letters*, 8(2), pp. 5-16. {in Persian}
- Tabatabayan, S. H., Fatehrad, M., Shojaei, S. M. H., and Soltanzadeh, J. (2012). *Evaluation of Science, Technology and Innovation Policies*. Tehran: Scientific Policy Research Center. {in Persian}
- Truman, D. B. (1971). *The governmental Process* (2nd edition). New York: Alfred A. Knopf
- Vaezi, R., and Mohammadi, M. (2017). "A Model For Evaluating Public Policy In Iran. Public Management Perspectives". *Public Administration Perspaective*, 8(1), pp. 47-72. {in Persian}
- WIPO (2004). *WIPO Intellectual Property Handbook* (vol. 489).

A Model for Evaluating Successful Implementation of Industrial Property Policy

Masoud Ghalaychi¹

Farajollah Rahnavard²

Mehdi Mortezaei³

Abstract

The industrial property system is an important part of the innovation infrastructure, and reforming and improving this system is a practical step toward enhancing the national capacity for innovation. An effective industrial property system provides the infrastructure that facilitates technology transfer and helps attract foreign direct investment. However, in many developing countries, the establishment of an industrial property system does not meet their development needs. In Iran, this system has a long history, but the impact of its development is not clear. The purpose of this study is to develop a model for evaluating the successful implementation of industrial property policy. This research is of mixed type and its method is Grounded theory and the required data is derived from semi-structured interviews. For this purpose, 13 experts, professors, and experts with sufficient knowledge and practical experience were interviewed and a semi-structured method based on Atlas.ti software was used to collect the required research data. To validate the results of the interviews with experts, ownership surveys were conducted from 90 policymakers, and through data analysis, the researcher discovered, identified, and classified the facts and results. In this study, the researcher analyzed the data and information obtained from the questionnaire after extraction and classification through SmartPLS2 and SPSS26 software. The result is a valid tool for evaluating the implementation of industrial property policies in the country.

Keywords: Industrial Property, Policy Implementation, Successful Implementation, Policy Evaluation

1. PhD Student, Department of Public Administration, Islamic Azad University, Qazvin Branch, Qazvin, , Iran; m.ghalaychi@qiau.ac.ir

2. Assistant Prof., Institute for Management and Planning Studies (IMPS), Tehran, Iran (corresponding author); frahnavard@imps.ac.ir

3. Assistant Prof., Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; m-mortazavi@modares.ac.ir

نقش نامه و فرم تعارض منافع

الف) نقش نامه

پدیدآورندگان	مسعود فلاپچی	فرح اله رهنورد	مهدی مرتضوی
نقش	نویسنده	نویسنده مسئول	نویسنده
نگارش متن	نگارش متن اصلی	—	—
ویرایش متن و ...	—	ویرایش و کامنت‌دهی	—
طراحی / مفهوم‌پردازی	طراحی و مفهوم‌پردازی	طراحی و مفهوم‌پردازی	—
گردآوری داده	گردآوری داده‌ها	—	—
تحلیل / تفسیر داده	تحلیل و تفسیر داده‌ها	—	—
سایر نقش‌ها	کلیه نقش‌ها	نظارت بر رساله	نظارت بر رساله

ب) اعلام تعارض منافع

یا غیررسمی، اشتغال، مالکیت سهام، و دریافت حق اختراع، و البته محدود به این موارد نیست. منظور از رابطه و انتفاع غیرمالی عبارت است از روابط شخصی، خانوادگی یا حرفه‌ای، اندیشه‌ای یا باورمندانه، و غیره.

چنانچه هر یک از نویسندگان تعارض منافع داشته باشد (و یا نداشته باشد) در فرم زیر تصریح و اعلام خواهد کرد:

مثال: نویسنده الف هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد. نویسنده ب از شرکت فلان که موضوع تحقیق بوده است گرت دریافت کرده است. نویسندگان ج و د در سازمان فلان که موضوع تحقیق بوده است سخنرانی افتخاری داشته‌اند و در شرکت فلان که موضوع تحقیق بوده است سهامدارند.

در جریان انتشار مقالات علمی تعارض منافع به این معنی است که نویسنده یا نویسندگان، داوران و یا حتی سردبیران مجلات دارای ارتباطات شخصی و یا اقتصادی می‌باشند که ممکن است به طور ناعادلانه‌ای بر تصمیم‌گیری آن‌ها در چاپ یک مقاله تأثیرگذار باشد. تعارض منافع به خودی خود مشکلی ندارد بلکه عدم اظهار آن است که مسئله‌ساز می‌شود.

بدین وسیله نویسندگان اعلام می‌کنند که رابطه مالی یا غیرمالی با سازمان، نهاد یا اشخاصی که موضوع یا مفاد این تحقیق هستند ندارند، اعم از رابطه و انتساب رسمی یا غیررسمی. منظور از رابطه و انتفاع مالی از جمله عبارت است از دریافت پژوهانه، گرت آموزشی، ایراد سخنرانی، عضویت سازمانی، افتخاری

اظهار (عدم) تعارض منافع: با سلام و احترام؛ به استحضار می‌رساند نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد.

نویسنده مسئول: فرح اله رهنورد

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۰